

ERNEST  
HEMINGWAY

Zăpezile  
de pe Kilimanjaro  
și alte povestiri

Traducere din limba engleză  
și note de Ionuț Chiva

POLIROM  
2026

## Cuprins

|                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------|-----|
| Scurta viață fericită a lui Francis Macomber ....             | 5   |
| Capitala lumii.....                                           | 46  |
| Zăpezile de pe Kilimanjaro.....                               | 63  |
| Bătrînul de lîngă pod .....                                   | 94  |
| Acolo, în Michigan.....                                       | 97  |
| Pe chei la Smirna.....                                        | 103 |
| Capitolul 1. Rezervația indiană.....                          | 109 |
| Capitolul 2. Doctorul și soția doctorului.....                | 117 |
| Capitolul 3. Sfîrșitul a ceva.....                            | 125 |
| Capitolul 4. Furtuna de trei zile .....                       | 133 |
| Capitolul 5. Campionul.....                                   | 147 |
| Capitolul 6. O poveste foarte scurtă.....                     | 161 |
| Capitolul 7. Soldatul s-a întors acasă .....                  | 167 |
| Capitolul 8. Revoluționarul.....                              | 179 |
| Capitolul 9. Domnul și doamna Elliot .....                    | 183 |
| Capitolul 10. O pisică în ploaie .....                        | 191 |
| Capitolul 11. În afara sezonului .....                        | 199 |
| Capitolul 12. O excursie pe schiuri .....                     | 209 |
| Capitolul 13. Bătrînul meu.....                               | 219 |
| Capitolul 14. Rîul mare cu două brațe.<br>Partea întîi.....   | 239 |
| Capitolul 15. Rîul mare cu două brațe.<br>Partea a doua ..... | 253 |
| Expulzatul. Neînfrînții .....                                 | 269 |

|                                           |     |
|-------------------------------------------|-----|
| În străinătate.....                       | 305 |
| Munții ca niște elefanți albi.....        | 313 |
| Ucigașii.....                             | 319 |
| <i>Che ti dice la patria?</i> .....       | 331 |
| Cincizeci de bătrîne .....                | 344 |
| Un simplu interogatoriu .....             | 374 |
| Zece indieni.....                         | 378 |
| Un canar pentru cineva.....               | 385 |
| O idilă alpină .....                      | 391 |
| O cursă de urmărire.....                  | 399 |
| Astăzi e vineri.....                      | 405 |
| Poveste banală.....                       | 410 |
| Și acum mă întind .....                   | 413 |
| După furtună .....                        | 423 |
| Un loc curat și bine luminat .....        | 431 |
| Lumina lumii.....                         | 437 |
| Dumnezeu să vă aibă-n pază, domnilor..... | 446 |
| Transformarea .....                       | 452 |
| Cum n-o să fii nicicînd.....              | 458 |
| Mama unei dive.....                       | 473 |
| Un cititor ne scrie .....                 | 479 |
| Omagiu Elveției .....                     | 481 |
| O așteptare de-o zi .....                 | 496 |
| O istorie naturală a morților .....       | 501 |
| Vinul din Wyoming.....                    | 514 |
| Jucătorul, călugărița și radioul .....    | 534 |
| Tați și fii.....                          | 557 |

## Bătrînul meu

Dacă stau acum să mă gîndesc, cred că bătrînul meu era făcut să fie gras, ca tipii ăia mici și grășani pe care-i vezi peste tot, dar n-a ajuns niciodată chiar așa, poate doar pentru scurtă vreme, spre final, dar nici atunci n-a fost vina lui, doar că nu mai călărea decît în cursele cu obstacole și atunci își permitea să ia în greutate oricît. Mi-aduc aminte cum își trăgea bluza sintetică peste două bluze de trening și pe deasupra un hanorac mare și mă lua cu el să alergăm, înainte de prînz, cînd era soarele mai fierbinte. Poate că tocmai încercase unul din caii lui Razzo, asta după ce venise de la Torino la patru dimineața și luase un taxi direct spre grajduri, și, în timp ce soarele începea să se ridice peste roua care acoperea totul, eu îl ajutam să-și scoată cizmele, apoi își lua o pereche de teniși și toate bluzele alea și îi dădeam drumu'.

— Hai, puștiule, îmi zicea în timp ce își încălzea gleznela în fața vestiarului jocheilor, hai să-i dăm drumu'.

Apoi făceam poate un tur de stadion, cu el în frunte, alergînd lejer, și apoi ieșeam pe poartă și o luam pe șoselele mărginite de copaci care pleacă din San Siro. Cînd ajungeam la șosea, i-o luam înainte și acceleram, dar dacă priveam înapoi îl vedeam alergînd în același ritm chiar în spatele meu și după o vreme mă uitam din

nou și vedeam că a început să transpire. Transpira mult și alerga în spate cu ochii pe mine, iar când mă prindea că-l privesc, zîmbea și zicea „Le cam transpir, ă?”. Când zîmbea bătrînul, nu te puteai abține să nu zîmbești și tu. Continuam să alergăm spre munți și la un moment dat bătrînul mă striga „Ei, Joe!”, eu mă uitam în spate și-l vedeam că s-a oprit lîngă un copac, cu prosopul pe care-l lega de talie în jurul gîtului.

Mă-ntorceam lîngă el și scotea din buzunar o coardă, începînd apoi să sară în plin soare, cu transpirația curgîndu-i șiroaie pe față și el tot sărind coarda în praful alb și coarda vîjîind, vîjj, vîjj, vîjj, și soarele era tot mai fierbinte, iar el se muncea și mai tare, în sus și-n jos, pe peticul ăla de șosea. Și să știi că era lucru mare să-l vezi pe bătrîn cum sare coarda. O învîrtea cînd repede, cînd în bucle complicate. Da' să-i fi văzut pe macaronari cum se uitau cînd treceau pe-acolo spre oraș, pe lîngă boii ăia mari și albi care trăgeau carele. Erau convinși că bătrînu-i nebun. S-atunci el învîrtea coarda și mai repede pînă înțepeneau acolo privindu-l, ș-apoi strigau la boi și-i împungeau ca să o ia din loc.

Da' chiar că mi-era drag cînd mă uitam la el cum sare coarda-n soarele fierbinte. Era haios și termina totul cu un șir de sărituri ritmate, de-i curgea sudoarea pe față ca apa, și pe urmă agăța coarda într-un copac de care se rezema apoi, cînd se așeza lîngă mine, cu prosopul și una dintre bluze înfășurate-n jurul gîtului.

— Da' știu că-i un chin să nu te îngrăși, Joe, zicea și se lăsa pe spate, închizîndu-și ochii și respirînd adînc, nu-i deloc ca atunci cînd ești puști.

Apoi se ridica și alergam înapoi spre grajduri, cît încă avea mușchii încălziți. Așa-și menținea

el greutatea. Era mereu îngrijorat din cauza asta. Cei mai mulți jochei pot slăbi doar călărind. Se pierde cam un kilogram la fiecare cursă. Da' bătrînu' meu era cam sleit și atunci nu-și putea menține greutatea fără alergătură.

Îmi aduc aminte că eram odată la San Siro și Regoli, un macaronar mic de statură care alerga pentru Buzoni, a ieșit din padoc după ce se cîntărise și, lovindu-și cizmele cu cravașa, se îndrepta spre bar ca să bea ceva rece. Și taică-miu, care se cîntărise și el și ieșise cu șaua sub braț, roșu la față, obosit și cu costumul de mătase cam strîmt, îl privea pe tînărul Regoli, care stătea rezemat de tejghea, degajat, cu aerul lui de puști, iar eu l-am întrebat ce s-a întîmplat, pentru că mi-era că Regoli s-o fi luat de el sau ceva, dar el doar stătea și se uita la Regoli și n-a zis decît „Dă-o dracu' de treabă” și s-a dus în vestiar.

Ei, poate că lucrurile ar fi mers mai bine dacă am fi rămas în Milano și am fi alergat doar acolo și la Torino, căci dacă există curse ușoare, păi astea două sînt.

— O *pianola*<sup>1</sup>, Joe, atîta tot, spunea bătrînu' cînd descăleca în boxa cîștigătorilor, după o cursă cu obstacole pe care macaronarii o găseau drăcească.

L-am întrebat o dată de ce zice așa.

— Păi e o cursă pe care-o fac și-n somn. Salturile sînt periculoase doar dacă ai viteză. Aici nici viteza nu-i cine știe ce și nici salturile nu-s grele. Dar, oricum, întotdeauna viteza e cea care-ți face probleme, nu săriturile.

La San Siro erau cele mai strașnice curse pe care le-am văzut, dar bătrînul se plîngea că duce o viață de cîine. Făcea mereu naveta între

---

1. Cîmpie, pajiște (italiană).

Mirafiore și San Siro, avînd cîte o cursă pe zi, și o noapte din două o petrecea în tren.

Și mie-mi plăceau caii la nebunie. Era o minune să-i vezi cînd ieșeau și mergeau spre linia de pornire. Erau încordați și își jucau picioarele, iar jockeyii îi țineau strîns de căpăstru și uneori slăbeau strînsoarea, lăsîndu-i să fugă puțin. Cel mai mult îmi plăcea cînd ajungeau la start. Mai ales la San Siro, unde era terenul mare și verde, cu munții profilați departe-n zare, cu macaronarul gras care dădea startul cu un bici lung și cu jockeyii care se agitau nerăbdători de colo-colo; apoi bariera zvîcnea într-o parte și porneau toți la grămadă și apoi începeau să se înșire. Știți cum e să vezi o grămadă care se pune-n mișcare. Dacă ești sus în tribună, cu un binoclu, îi vezi doar cum se reped înainte, apoi se pornește clopotul și ai senzația că sună o mie de ani, după care îi vezi cum mătură ca o furtună turnanta. În ce mă privea nimic nu se compara cu asta.

Dar într-o zi, în vestiar, în timp ce se schimba în hainele de oraș, bătrînul mi-a zis:

— Chestiile astea nu-s cai, Joe. La Paris, gloabele astea ar fi omorîte pentru piele și copite.

Asta era în ziua în care cîștigase Premio Commercio cu Lantorna, pe care o scosese-n frunte pe ultima sută de metri cum scoți dopul de la o sticlă.

Imediat după Premio Commercio ne-am retras și am plecat din Italia. Taică-miu, Holbrook și un macaronar gras cu o pălărie de paie, care-și tot ștergea fața cu o batistă, se certau la o masă în Galleria. Vorbeau toți trei în franceză și ăștia doi aveau ceva cu taică-miu. Pînă la urmă bătrînu' nu mai zicea nimic, stătea doar și se uita la Holbrook, și ei nu-l slăbeau o clipă, cînd

se oprea unu', începea celălalt și macaronarul se tot băga peste Holbrook.

— Nu vrei să te duci să-mi iei un *Sportsman*, Joe? zise bătrînul și-mi dădu cîțiva bani, fără să-și ia ochii de la Holbrook.

Așa că am ieșit din Galleria pînă-n față la Scala, de unde am luat ziarul, și apoi m-am întors, dar am rămas mai într-o parte, pentru că nu voiam să mă bag peste ei; taică-miu stătea rezemat în șezlong, privind în ceașca de cafea și jucîndu-se cu lingurița, iar Holbrook și macaronarul gras se ridicaseră-n picioare, macaronarul ștergîndu-și fața și clătînd din cap. Atunci m-am apropiat și bătrînul se purta de parcă ei nici nu erau acolo, așa că-mi zise:

— Vrei o înghețată, Joe?

Holbrook se uită la el și îi spuse rar și răspicat:

— Ești un căcat, și apoi plecă cu macaronarul gras, făcîndu-și loc printre mese.

Bătrînul îmi zîmbea, dar se albise la față și arăta de parcă-i era rău, iar eu mă speriasem și aveam un gol în stomac, pentru că mă prinsesem că s-a întîmplat ceva și nu-nțelegeam cum poate cineva să-i zică lu' tata că-i un căcat și să scape așa, fără să pățească nimic. Bătrînul deschise ziarul și studie un timp cursele cu handicap, apoi zise:

— Tre' să-nghiți multe-n lumea asta, Joe.

După trei zile, părăseam pentru totdeauna Milano cu trenul din Torino spre Paris, asta după ce vînduserăm într-o licitație în fața grajdurilor lui Turner tot ce nu putuserăm băga într-un cufăr și o valiză.

Am ajuns la Paris dis-de-dimineată, într-o gară mare și murdară despre care bătrînul mi-a zis că-i spune Gare de Lyon. Pe lîngă Milano, Parisul era un oraș grozav de mare. În Milano

părea că toată lumea merge undeva cu o treabă și că tramvaiele au și ele de ajuns undeva, și nu apar încurcături, dar Parisul e tot o bulibășeală pe care n-o mai descurcă nimeni. Da' pînă la urmă a ajuns să-mi placă, sau măcar unele locuri, și vă zic, aici sînt cele mai grozave curse din lume. De fapt, părea că ele sînt cele care fac ca lucrurile să meargă și cam singurul lucru pe care te puteai baza era că autobuzele o să meargă zilnic la stadionul pe care se ținea cursa, ducîndu-te, orice s-ar fi-ntîmplat, direct acolo. De fapt, n-am ajuns să cunosc orașul prea bine, pentru că nu veneam de la Maisons decît o dată sau de două ori pe săptămînă, și atunci bătrînul stătea de fiecare dată la Café de la Paix, pe trotuarul cu Opera, cu toată gașca din Maisons, cred că locul acela era unul dintre cele mai aglomerate din oraș. Da', ia spuneți, nu-i ciudat că ditamai orașul cum e Parisul n-are și el o Galleria?

Ei, și ne-am mutat în Maisons-Lafitte, unde stătea cam toată lumea în afară de gașca din Chantilly, la pensiunea doamnei Meyers. Maisons e cel mai teribil loc în care am stat vreodată. Orașul nu-i cine știe ce, dar era un lac și o pădure grozavă prin care pierdeam vremea toată ziua, eu și cîțiva puști, și bătrînul mi-a făcut o praștie cu care am doborît multe păsări, printre care și o coțofană. Dick Atkinson, puștiul, a nimerit într-o zi un iepure – l-am pus sub un copac și stăteam toți pe-acolo, Dick avea niște țigări, și iepurele a sărit deodată-n sus și a fugit în tufișuri; noi ne-am luat după el, da' nu l-am mai găsit. Mamă, ce ne-am mai distrat la Maisons. Doamna Meyers îmi dădea prînzul de dimineață și după aia stăteam toată ziua pe drumuri. Am învățat repede să vorbesc franțuzește. E o limbă ușoară.